

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet v. statsråd Karianne Oldernes Tung

Vår ref.:
2025/2823

Deres ref.:

Dato:
21.10.2025

Dokument 8:14 S (2025–2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Maren Grøthe og Erling Sande om «avdirektørifisering»

Kommunal- og forvaltningskomiteen har til behandling Dokument 8:14 S (2025–2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Maren Grøthe og Erling Sande om «avdirektørifisering».

Komiteen ber om statsrådets vurdering av forslaget, og at statsråden koordinerer sitt svar med eventuelt andre berørte departementer. Komiteen ber om at vurderingen foreligger innen tirsdag 4. november.

Forslaget er publisert på stortinget.no: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2025-2026/dok8-202526-014s/>

Med hilsen

Hanne Beate Stenvaag
komitéleder

Dokumentet er elektronisk godkjent.

DET KONGELIGE DIGITALISERINGS-
OG FORVALTNINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/2968-3

5. november 2025

**Dokument 8:14 S (2025-2026) Representantforslag fra representantene
Trygve Slagsvold Vedum, Maren Grøthe og Erling Sande om
«avdirektørifisering»**

Jeg viser til brev av 21. oktober 2025 der kommunal og forvaltningskomiteen ber om uttalelse om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Maren Grøthe og Erling Sande om «avdirektørifisering».

Jeg er som digitaliserings- og forvaltningsminister ansvarlig for den sektorovergripende forvaltnings- og arbeidsgiverpolitikken i staten og svarer for den delen av spørsmålene som gjelder staten som rettssubjekt. Svar på den delen av spørsmålene som gjelder statseide foretak er koordinert med næringsministeren som ansvarlig for forvaltning av statens eierpolitikk og med helse- og omsorgsministeren og samferdselsministeren som forvalter statens eierskap for foretak i hhv. helsesektoren og samferdselssektoren. Jeg har også mottatt innspill fra forsvarsministeren. Spørsmål 1 og 2 handler hhv. om reduksjon av antall direktører og reduksjon av antall mellomledere, men reiser begge de samme prinsipielle vurderingene og behandles under ett.

- 1. Stortinget ber regjeringen redusere antallet direktører i staten og i statseide foretak med minst 20 prosent.**
- 2. Stortinget ber regjeringen redusere antallet mellomledere i staten og i statseide foretak med minst 10 prosent.**

Statsforvaltningen må organiseres på en måte som sikrer tilstrekkelig politisk styrbarhet med klare ansvarsforhold og effektiv oppgaveløsning. Antall virksomheter og dermed antall

toppledere må vurderes kritisk og jevnlig. Det nevnes i denne sammenheng at lønnsutgiftene til topplerne i statsforvaltningen (det statlige tariffområdet) utgjør om lag 0,4 prosent av de totale lønnsutgiftene i staten.

Som hovedregel er det den enkelte statlige virksomhet som bestemmer hvordan den skal organisere seg innenfor samfunnsoppdraget og budsjettet virksomheten disponerer. Dette gjøres som oftest etter forhandlinger med de tillitsvalgte. Regjeringen har tillit til at man finner gode og omforente løsninger mellom ledelse og tillitsvalgte, og ønsker ikke å overprøve en enighet mellom partene i virksomhetene. Har man først ansatt noen i en lederstilling, har statsansatteloven også regler om stillingsvern og prosesser som må følges.

Representantforslaget, som innebærer at regjeringen må instruere departementene og deres underliggende virksomheter om en tallfestet prosentvis reduksjon i antall direktørstillinger og mellomlederstillinger, vil innebære styring av forhold som best vurderes lokalt i den enkelte virksomhet, i dialog med de ansattes organisasjoner. Representantforslaget bør derfor ikke vedtas.

Selskapene/foretakene hvor staten er eier, er egne rettssubjekter og følges opp i tråd med statens eierpolitikk, jf. eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – statens direkte eierskap i selskaper) som et bredt storting stilte seg bak ved behandling av meldingen. Av eierskapsmeldingen fremgår det at statens eierskap skal utøves i tråd med selskapslovgivningens ansvars- og rollefordeling, mellom staten som eier på den ene side og styret og daglig ledelse på den annen side. Etter selskapslovgivningen er det styret og daglig ledelse som er ansvarlig for forvaltningen og driften av selskapet, herunder at virksomheten organiseres på forsvarlig vis.

Staten som eier stiller forventninger til styrene i selskapene, og er bl.a. opptatt av at styret jevnlig vurderer om selskapets organisering fremmer selskapets mål og strategier, og om ressursene benyttes effektivt. Styrets vurderinger av selskapets organisering følges opp som en del av eierdialogen mellom eier og styret i tråd med eierpolitikken, der det er relevant. Etter selskapslovgivningen og statens eierpolitikk er det imidlertid styret og daglig ledelse som er ansvarlig for å beslutte hensiktsmessig organisering og ledelse av selskapene. For å gi styrene handlingsrom og virkemidler til å ivareta sitt ansvar for å organisere virksomheten på en hensiktsmessig måte bør eier ikke involvere seg direkte i selskapenes interne organisering.

Representantforslaget som her er fremsatt, om at staten som eier skal instruere de statseide foretakene om endret organisering, bryter med statens eierpolitikk og selskapslovgivningen, og bør ikke vedtas.

3. Stortinget ber regjeringen innføre en «avdirektørfiseringspolitikk» for offentlig sektor, som innebærer at man i relevante beslutningsprosesser i fremtiden vurderer kritisk om antallet direktører og andre ledere kan reduseres, og at hovedregelen skal være at man ikke oppretter nye direktørstillinger.

Regjeringen har klare forventninger om, og tillit til, at statlige virksomheter og foretak velger en intern organisering som sørger for at virksomhetens mål og samfunnsoppdrag blir løst på en mest mulig kostnadseffektiv og formålstjenlig måte. At ressursene i stat og kommune benyttes effektivt er avgjørende for å gi innbyggerne gode tjenester og for at tilliten til forvaltningen skal opprettholdes. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2026 foreslått å etablere et prosjekt for forenkling og forbedring i forvaltningen av helsetjenestene. På Helse- og omsorgsdepartementets ramme er det foreslått et effektiviseringskrav på totalt 300 millioner kroner, som skal komme pasientene til gode.

Forslagsstillerne reiser en viktig debatt om ressursbruk i offentlig forvaltning. Antall ledernivåer og direktørstillinger bør vurderes kritisk og restriktivt. Selv om intensjonen bak forslaget kan være forenkling og kostnadsreduksjon, kan en slik politikk likevel ha utilsiktede konsekvenser som svekker styring, kvalitet og ansvarlighet i offentlig sektor. Staten står overfor store reformer og omstillinger i årene framover. Det vil kunne medføre både organisatoriske konsekvenser og føre til endringer for mange ansatte. Omstillingene skal gjennomføres i tråd med etablerte retningslinjer for omstilling i staten og med involvering av tillitsvalgte og ansatte. Det vil også stille store krav til god ledelse i staten. Innenfor velferdstjenestene er det en høyt prioritert målsetting å flytte ressurser fra byråkrati til førstelinjen med pasientbehandling og brukermøter. Manglende ledelseskapasitet kan medføre at slike prosesser bli dårlig gjennomført, med negative konsekvenser for både ansatte og brukere. På samme måte trenger forsvarssektoren tilstrekkelig lederkompetanse og kapasitet når Stortinget på bakgrunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen har vedtatt at forsvarssektoren skal styrkes og vokse i årene som kommer.

Med hilsen

Karianne Oldernes Tung